

Rabobank verbindt met Samen Sterker Tour

Ondernemende zorgaanbieders houden Utrecht vitaal

TEKST HANS HAJÉE FOTOGRAFIE HANS KOKX

Om ouderen zo lang mogelijk gezond en zelfstandig te houden, is ondernemerschap in en samenwerking tussen zorginstellingen en andere betrokken partijen een vereiste. Met het doel die organisaties te verbinden, organiseerde Rabobank Utrecht de Samen Sterker Tour. Bestuurders uit zorg, maatschappelijk veld en bedrijfsleven trokken een dag samen op. Zij kregen inzicht in inspirerende voorbeelden van onder meer het St. Antonius Ziekenhuis en het Bartholomeus Gasthuis.

Rabobank Utrecht organiseert jaarlijks de Samen Sterker Tour. 'Daarvoor nodigen wij vertegenwoordigers van organisaties en bedrijven uit rondom een specifiek vakgebied of thema,' zegt directievoorzitter Annemarie van den Berg. 'Met de spelersbus van FC Utrecht maken zij een rondrit door de regio. Op een aantal locaties verbinden wij zo ondernemende partijen in de zorg.' Thema van de Tour op 30 oktober was hoe de leefbaarheid en zorg voor ouderen kan worden verbeterd. 'Zorg heeft een grote impact voor de inwoners van Utrecht. Ook biedt de sector veel werkgelegenheid. Daarom is het belangrijk dat partijen uit de zorg en aanpalende gebieden elkaar ontmoeten. Om kennis uit te wisselen en samen nieuwe ontwikkelingen te starten.' Waarom neemt een lokale bank een dergelijk initiatief? 'Als coöperatieve organisatie wil Rabobank Utrecht haar klanten, partners en het werkgebied sterker maken. Daartoe zetten wij kennis en netwerken in, en treden op als verbinder. De Samen Sterker Tour is hiervan een goed voorbeeld,' aldus van den Berg.

Kwetsbare groep

Tijdens de tour gaven regionale organisaties inzicht in hun activiteiten op het gebied van zorg en welzijn voor ouderen. Daaronder het St. Antonius Ziekenhuis, met vestigingen in Utrecht en Nieuwegein niet alleen een

belangrijke maar ook een ondernemende en innovatieve zorgaanbieder. 'Een groot en groeiend deel van onze patiënten is oud,' zegt zorgmanager Marieke van der Lans. 'Zij komen bovengemiddeld vaak in het ziekenhuis, veelal met verschillende aandoeningen. De impact van een ziekenhuisopname op ouderen is groot. Door de voor hen vreemde omgeving raken zij sneller verward. Om dit te voorkomen, worden ouderen met individuele voorlichting voorbereid op de opname en een operatie. Daarbij is een scherp oog voor hun kwetsbaarheid. Voor iedere kwetsbare oudere maken wij een plan op maat. Dat wordt in toenemende mate ondersteund door vrijwilligers. Zij wandelen met patiënten, maken een praatje of doen spelletjes.'

Mobiele teams

Het St. Antonius heeft een zogenaamd consultatief team ouderen gevormd. Dat ondersteunt kwetsbare patiënten die opgenomen zijn in het St. Antonius Ziekenhuis. Dit consultatief team werkt onder andere samen met ketenpartner Zorgspectrum, die op haar beurt mobiele teams heeft die ouderen thuis bezoeken, voor of na een ziekenhuisopname. Die flexibiliteit is cruciaal, verduidelijkt Jan de Waard. Hij is specialist Ouderengeneeskunde en werkzaam voor zowel Zorgspectrum als het St. Antonius Ziekenhuis. 'Het overgrote deel van de

ouderen woont thuis. Bij de ouderenzorg heeft de huisarts de regierol. Die kent patiënten vaak tientallen jaren en heeft een belangrijke signaalfunctie. Om kwetsbare ouderen in de thuissituatie te ondersteunen, zijn mobiele geriatrische teams gevormd. Die teams opereren in Houten, Nieuwegein en Vianen en bestaan uit een dokter, psycholoog en een casemanager. De ondersteuning van ouderen wordt door deze teams indien nodig ook na een ziekenhuisopname voortgezet, op de herstelafdeling, in een verzorgingstehuis of thuis. Deze teams bestaan ook in andere delen van de regio Utrecht. In de regionale keten werken we dus nauw met elkaar samen.'

Zorgeloos oud

Waar het St. Antonius primair te maken heeft met zieke ouderen zijn de inspanningen van het Bartholomeus Gasthuis erop gericht om met innovatieve, ondernemende initiatieven ouderen zo lang mogelijk gezond te houden. 'Wij willen dat mensen zorgeloos oud worden,' zegt directeur Willy van Egdom. Al sinds 1407 verleent het gasthuis in de Utrechtse binnenstad zorg aan stadgenoten. Dat gebeurt sinds kort op een baanbrekende manier. 'Het traditionele verzorgingstehuis verdwijnt en dat zorgt voor onzekerheid bij een grote groep ouderen. Door het gesprek aan te gaan over hun behoeftes en wensen kreeg langzamerhand het idee vorm voor een Huis in de Wijk. Een plek met naast zorggerelateerde huisvesting ook allerlei faciliteiten en diensten waardoor ouderen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen.'

Keten onder één dak

Gaandeweg raakten steeds meer stakeholders enthousiast over de ideeën van Van Egdom. 'Onze Raad van Toezicht gaf in 2008 groen

Marieke van der Lans, Jan de Waard, Annemarie van den Berg en Willy van Egdom: inspirerend ondernemerschap in de zorg.

licht voor de ingrijpende verbouwing die nodig was voor het Huis in de Wijk. De hele keten van welzijn, wonen en zorg is nu onder één dak verzameld. Hiermee richten wij ons op een veel breder publiek dan voorheen.' Het Bartholomeus Gasthuis beschikt over tien appartementen in het woonzorgcentrum, zes groepswoningen met 57 appartementen voor verpleging van psychogeriatrische cliënten plus twaalf servicewoningen. Ook is er een zorghotel. 'Onderscheidend kenmerk van de nieuwe opzet is het brede palet aan voorzieningen en diensten. Denk aan een brasserie, zalen, fitness, kapper en pedicure. Er is zelfs een rouwcentrum. Zie het als een verzameling winkels met een gevarieerd aanbod, vooral bedoeld voor binnenstadbewoners.' Het Huis in de Wijk organiseert ook dagelijks workshops, activiteiten of optredens. Zoals onlangs van het kleinoperakoor Wilhelminapark. Rabobank is sponsor van het koor en bracht beide partijen samen. Zo draagt de bank bij aan een leefbaar Utrecht.

Sociaal en ondernemend

Het nieuwe concept is een schot in de roos. 'Steeds meer ouderen weten ons te vinden. Niet alleen uit Utrecht, ook uit omliggende plaatsen.' Een voorziening met zo'n uitgebreid aanbod als het Huis in de Wijk bestond nog niet. 'Op veel gebieden hebben we zelf het wiel moeten uitvinden. De mix van zorg en

commerciële functies is lastig te realiseren, maar wel cruciaal. Inkomsten uit commerciële diensten vormen al een derde van ons totale budget. Hiermee worden andere voorzieningen gratis of voor een laag bedrag aangeboden. Wij kunnen dus sociaal zijn doordat we tegelijkertijd ondernemen. En dat is in de zorg allesbehalve gebruikelijk.' Ondernemerschap en zorg gaan niet vanzelfsprekend samen, weet ook Jan de Waard. 'Voor velen uit ons vak heeft ondernemen een negatieve associatie. Daar komt nu langzaam verandering in.' Volgens Marieke van der Lans kunnen aspecten van ondernemerschap juist van grote waarde zijn. 'Bijvoorbeeld als het gaat om een doelgroepgerichte aanpak. Ouderenzorg werd vroeger gezien als één geheel. Nu is steeds vaker sprake van een op maat gesneden benadering van een groep patiënten. Onze ondersteuning van kwetsbare ouderen is hier een voorbeeld van.'

Initiatieven ontsluiten

De naam Samen Sterker Tour is door Rabobank niet voor niets gekozen. Hoe staat het met de samenwerking tussen partijen in de zorg? De Waard: 'De problematiek is complex. Het is daarom een voorwaarde dat wij elkaar goed weten te vinden. Of dat lukt, hangt af van veel factoren. Bestaande structuren en belangen kunnen belemmerend werken. Verder blijkt dat grote organisaties soms minder snel

in beweging komen. Kleinschalige spelers zijn vaak slagvaardiger.' Ook Marieke van der Lans benadrukt de noodzaak tot samenwerking. 'Omdat het netwerk in de zorg zo versnipperd is, bestaat het gevaar dat mensen en initiatieven tussen wal en schip raken. We moeten elkaar goed blijven vinden en samen de ketenzorg blijven verbeteren. Ook is het belangrijk om succesvolle initiatieven beter te ontsluiten. De Tour van de Rabobank helpt daarbij.'

Dynamiek geeft energie

Het Huis in de Wijk is zo'n succesvol initiatief. 'Naast met zorgpartijen en huisartsen werken wij samen met bijna vijftig andere partners,' aldus Willy van Egdom. 'Variërend van een dansschool, Alzheimer Nederland tot de zzp'er die onze kapsalon runt. Deze dynamiek inspireert en geeft energie.' Datzelfde beoogt Rabobank Utrecht met haar initiatieven in de zorg, zoals het ondersteunen van medische starters bij Utrecht Inc, de Incubator en het beschikbaar stellen van cijfers en trends via de Rabo kennis-app. 'Met de Samen Sterker Tour gaan we nog een stap verder,' zegt Annemarie van den Berg. 'Ambitie is om als spin-off van het evenement minimaal één maar liefst meer concrete initiatieven van de grond te krijgen die ondernemerschap en samenwerking in de zorg stimuleren en Utrecht vitaal houden. Ik heb alle vertrouwen dat we daarin slagen.' ■